

NAŠA

SKUPNOST

Glasiilo skupščine občine Ljubljana Moste – Polje

8. številka
XXXIV. letnik

POSVETOVANJE O PREOBRAZBI LOKALNE SAMOUPRAVE

Če sodimo po precej skromni razpravi na nedavnem posvetovanju predsednikov svetov krajevnih skupnosti, potem, kot kaže, ne bo večjih sporov okrog reorganizacije zdajšnje občine – večji del bo postal del nove mestne občine, vzhodni del pa najbrž samostojna občina.

Sicer so predsedniki svetov krajevnih skupnosti – posveta sta se udeležila tudi poslanca v državnem zboru Janez Jančar in Andrej Lenarčič, medtem ko preostalih treh poslancev, ki so bili izvoljeni v Mostah, ter prav tako povabljenega ljubljanskega župana Jožeta Strgarja, ni bilo – lahko iz prve roke zvedeli, kaj se dogaja z zakonodajo, ki bo urejala prihodnjo lokalno samoupravo. Obširen in podroben uvod k razpravi je namreč prispeval Stane Vljaj iz ministrstva za pravosodje in upravo, ki pri pripravi omenjene zakonodaje sodeluje že več let. Skupina, ki jo Vljaj vodi, je namreč pripravila strokovne podlage za pripravo besedila zakona o lokalni samoupravi in nekaterih drugih zakonov, ki so z njim povezani. Kot je znano, se razprava o tem zakonu v parlamentu vleče že nekaj let, vendar je državni zbor doslej opravil šele prvo obravnavo. Čeprav je že kazalo, da so politične stranke soglasne v pogledih na to, kako in do kdaj urediti lokalno samoupravo ob hkratnem zakonskem urejanju mreže državne

uprave, se je ob tej obravnavi pokazalo, da ni tako. Ali kot nekoliko razočarano pravi Stane Vljaj, politična razhajanja in pritiski so že precej zmalčili prvotno besedilo zakona, ki je bilo deležno pohval celo evropskih strokovnjakov za to področje.

Kdaj na volitve?

Poslanci državnega zbora (natančneje, večina njih) so, izgovarjajoč se, da ne kaže ljudem ukazovati, kako si bodo uredili lastno upravo, v prvi obravnavi besedila zakona o lokalni samoupravi črtali vse člene, ki so določali, kaj vse določeno območje mora imeti, da bi kot nova občina lahko zadovoljevalo temeljne potrebe občanov. Tako zdaj praktično ni nobenih omejitev, niti tiste – zgrajene na srednjeevropskih izkušnjah – da bi občina štela najmanj tri tisoč prebivalcev, ne. S tem se je povečala nevarnost ustanavljanja brez števila majhnih, žepnih občin, ki seveda niti približno ne bodo gmotno zmožne preživeti in bo zanje morala skrbeti dr-

žava. Kaj bi to pomenilo za njihovo samostojnost, ni treba posebej poudarjati. Prav zato, da bi krepili samostojnost občin zoper morebitno samovoljo državne uprave, so strokovnjaki predlagali dvostopenjski model lokalne samouprave, se pravi občino kot temeljno enoto in višje oblike, pokrajine, v katere naj bi se občine združevale prostovoljno. V pokrajinah bi občine skupno urejale zadeve, ki jih je smotrnejše urejati na višji ravni.

Stane Vljaj: »Prve analize lokalne samouprave, namenjene pripravi njene preobrazbe, so se začele v Ljubljani. Leta 1988 je namreč ljubljanska mestna skupščina podprla analizo takratnega komunalnega sistema, ki jo je vodil Inštitut za javno upravo. Že takrat so ugotovili vrsto pomankljivosti, denimo to, da je bila občina država v državi, pravzaprav pomanjšana država, kar je seveda daleč do lokalne samouprave. Z novo oblastjo leta 1990 so raziskovanja zamrla.«

Za zdaj, ko se v parlamentu še bije boj med strankami predvsem o tem. (nadalj. na 2. strani)

MIKLAVŽ IN DEDEK MRAZ SPET NA OBISKU

Bližajo se decembrske prireditve, čas velikih otroških pričakovanj, praznovanj in radosti. Tudi letos bosta prišla na obisk Miklavž in dedek Mraz.

● V nedeljo, 5. decembra ob 15. uri bo v grad Fužine prišel na obisk Miklavž. Miklavž pričakuje, da se boste srečanja z njim udeležili, saj ima za vas pripravljena sladka presenečenja.

● V torek, 21. decembra pa boste otroci spet veseli, saj vas bo ob 15.30 obiskal dedek Mraz.

Ustavlil se bo pred Kulturnim domom Španski borci in popestril predpraznične dneve. Obeta se prijeten popoldan. Od 15.30 do 17.30 vas bo zabaval ansambel Dvanajsto nasprotje s številnimi presenečenji. Po prihodu dedka Mraza si boste lahko ogledali tudi igrico Janko in Metka leta 2000. Otroci ne pozabite tudi na to, da se boste lahko brezplačno vozili z vlakom, avtomobilčki, dvigali z balonom, jahali ponije in še in še.

Vse to vam podarjata Miklavž in dedek Mraz občine Ljubljana Moste-Polje.

Z. M.

TEDEN SLOVENSKE KARITAS

Pred dvema letoma in lani je celjska dekanjska Karitas organizirala dobrodelni koncert Klic dobrote. Po odzivu je koncert prerastel lokalne okvire in postal pomemben za ves slovenski prostor. Letošnji dnevi med 21. in 28. novembrom bodo tako teden Slovenske Karitas pod geslom Klic dobrote.

V tem tednu se bodo odvijale različne dejavnosti med katerimi naj bi: a) seznanili tisto širšo javnost, ki nima stika s Cerkvijo, z delom in naravo Karitas w Sloveniji in Cerkvi na Slovenskem ma nevsiljiv, stvaren in prijeten način

b) nagovorili vernike in jih opozorili na eno od razsežnosti krščanskega življenja – sočutje do človeka v stiski in dejavno pomoč.

Najpomembnejši dogodek bo gotovo romanje na Ponikve pri Celju, v rojstni kraj škofa A. M. Slomška.

26. novembra. Ob 10. uri bo na Ponikvi vodil mašo mariborski škof Franc Kramberger, predsednik Slovenske Karitas. Popoldne ob 16. uri bo za sodelavce Karitas v Celju v hali Golovec že tretji dobrodelni koncert Klic dobrote. Druga predstava za izven bo zvečer ob 19. uri.

V naši občini najbrž več ljudi nima jasne predstave o Karitas, dobrodelni organizaciji, ki je znova zaživela v naši državi po demokratičnih volitvah.

Korenine Karitas segajo v sam začetek krščanstva. Leta 250 je papež

Fabijan postavil organizacijsko strukturo pomoči potrebnim. Rim se je razdelil na 14 okrožij in hiše, v katerih se je tedaj opravljala karitativna dejavnost, so imenovali diakonije.

Pozneje so skrb za uboge prevzeli samostani. Nastajale so karitativne družbe, bratovščine in redovi: bratovščina gostilničarjev je skrbela za bolne in potujoče, ob rekah so bile bratovščine mostiščarjev, razni redovi so se posvečali ujetnikom, odkupu sužnje, v Alpah so skrbeli za potnike s pomočjo psov bernardincev itd. Družbo bolniških strežnikov je ustanovil sv. Kamil; da bi se ločevali od ostalih strežnikov so nosili rdeči križ na obleki. Prvič se pojavi rdeči križ na bojnem polju proti Turkom pred 400 leti. Henri Dunant je sprejel to znamenje, ko je ustanovil »Mednarodni rdeči križ« pred 130 leti.

Karitativna dejavnost v Sloveniji je obrodila obilne sadove. Ob potresu v Ljubljani so zbirali denar in najemali obrtnike. Med 1. svetovno vojno se je Vincencijeva družba zelo razširila in imela zavetišča za fante in dekleta. Po letu 1918 je nastalo škofjsko društvo za varstvo sirot, društvo sv. Rafaela za izseljence itd.

Po 2. svetovni vojni se je vse spremenilo. V decembru 1945 je bilo Cerkvi prepovedano opravljati socialno delo, ustanove so zaprli in sredstva zaplenili, ostal je le rdeči križ kot državna organizacija.

Kljub temu, da se je Karitas kot mednarodna organizacija s 120 članicami pojavila leta 1951, je preteklo še veliko let, preden je dobila v Sloveniji domovinsko pravico.

Da se nekaj premika, je bilo mogoče opaziti leta 1970, ko je bil za vso Slovenijo organiziran izlet bolnikov z vlakom v Lurd. Čez tri leta je bila ustanovljena komisija za diakonijo in 1989 je bila posredovana vloga za ustanovitev Slovenske Karitas.

(nadaljevanje na 2. strani)

Izvršni svet in sekretariat občinske skupščine sta 5. novembra 1993 organizirala posvet o novi lokalni samoupravi (fotografija: Borut Kranjc)

FESTIVAL OTROŠKIH IGER

V Kulturnem domu Španski borci poteka prvi slovenski festival otroških iger za nagrado Zlata palčica. Vsako soboto bodo do 18. decembra 1993, ko bo slovenska podelitev nagrad, uprizarjali najboljše otroške predstave slovenskih profesionalnih gledališč. Slovesna otvoritev je bila 30. oktobra, na njej pa sta spregovorila član izvršnega sveta občine Lj. Moste-Polje Janko Kramžar in direktor kulturnega doma in igravec Iztok Valič. Otvoritvena predstava O. Preusslerja RAZBOJNIK ROGOVILEŽ, v izvedbi Mojega gledališča je bila zelo dobro obiskana, svoje navdušenje pa so malčki izkazali tako, da so ob koncu igre splezali na oder k igralcem. (MKB, fotografija Borut Kranjc)

VRTEC ANGELCE OCEPEK VČERAJ IN DANES

Naš vrtec se je v zadnjih tridesetih letih tako spremenil, da bi ga ustanovitelji komajda prepoznali. Spremembe, ki so se zgodile, bi lahko razdelili v dve skupini: v tiste, ki so bolj zunanje in tiste, ki so se zgodile znotraj vrta, v njegovi organiziranosti, predvsem v njegovi vsebini in načinu dela.

Ustavimo se pri podatkih, s katerimi želimo ti trditvi dokazati! Vrtec je bil prvotno namenjen predšolskim in šolskim otrokom; bil naj bi kombinirana ustanova, kot so takšne ustanove takrat imenovali. Temu osnovnemu namenu je ostal zvest dolga leta, saj so ga šolarji obiskovali do šol. l. 1985/86, v njem pa se še danes prehranjuje 150 do 200 šolskih otrok. Svojo osnovno dejavnost je po letu 1976 osredotočil na predšolske otroke, ne le na tiste, ki so v dnevnem varstvu, ampak tudi na tiste, ki dnevne varstvo niso potrebovali. Otrokom nudi vrtec številne vzgojne dejavnosti, proslave, praznovanja, letovanja in zimovanja.

V letih od 1976. naprej je začel vključevati vse kategorije predšolskih otrok, od dojenčkov do »malih šolarjev«, od otrok v dnevnem varstvu do otrok, ki so prihajali v vrtec le občasno, vključuje pa tudi otroke z motnjami v razvoju.

● Območja delovanja vrta

Vrtec je sprejel otroke treh krajevnih skupnosti (Zelena jama, Moste-Selo, Nove Fužine) in tako približal vzgojo in varstvo domu svojih varovancev. Vrtec ni tako prostor blizu doma, ampak je postal otrokom in staršem domač, drugi del doma. Lažje so v njem delovali in utemeljevali svoje predloge in pripombe.

Bolj ko se je vrtec večal, bolj ko je postajal notranje pestrejši, bolj se je bilo treba posvečati »notranjim vprašanjem«, skrbi za ohranjanje in krepitev zdravja, za ustvarjanje dobrega počutja, za vzgojo otrok, sodelovanje s starši, šolo in okoljem.

Morda nam kaj o razvoju vrta povedo tudi naslednji podatki:

– priprava dnevnih obrokov hrane se je od l. 1964 do l. 1993 povečala za petkrat,

– leta 1964 nismo pripravljali dietne prehrane, po letu 1980 se pripravljala 5 različnih diet,

– danes dobijo otroci v dnevnem varstvu prehrano, ki zadovolji 70 % njihovih potreb, ne glede na to ali so v vrtcu dopoldne ali izmenično.

● Preventivni ukrepi

Vsa leta so nas močno zaposlovali, spomnili se bomo nekaterih:

– Najbolj so nas zaposlovali ukrepi, ki naj bi zmanjšali negativne posledice prenapoljenih oddelkov. Bila so leta, ko se skorajda nismo mogli izogniti pritisku prošnji za sprejem otrok. Zato smo se ob prenapoljenih oddelkih zelo posvečali organizaciji življenja otrok, mnogo časa so preživeli na igriščih in sprehodih (čeprav je to mnogokrat preprečeval onesnažen zrak).

– Vsa leta prizadevno izvajamo vsa higienska navodila.

– Onesnažen zrak v našem okolju je bil in je še huda nadloga in ogrožujoč dejavnik. Letovanja in zimovanja so otrokom odprla pot v zdravo in čisto okolje. Spominjamo se organizacije letovanja otrok v Volpariji. Vse delavke in delavci so se s svojo inici-

ativo, prizadevnostjo in entuziazmom trudili nuditi čim večjemu številu otrok cenejše letovanje. Na morje smo preprosto preselili celotno organizacijo s kuhinjo vred.

V spominih nekdanjih varovancev in vzgojiteljev ostajajo letovanja in zimovanja kot najlepše ure sožitja, preživite v naravi.

– Leta 1979/80 smo začeli poleg redne dnevne telesne vadbe organizirati dejavnosti iz programa športne značke. Bila so leta, ko so se vsi »mali

v dnevno varstvo. Zato je bilo njihovo sodelovanje z vrtcem bolj formalne narave, udeleževali so se uradnih roditeljskih sestankov in s tem nekako »zadostili« vrtecu, manj sebi. Družba pa je sporočala svoja pričakovanja ali zahteve ne z razvijanjem stroke, ampak bolj v obliki političnih deklaracij in konkretnih zahtev dejavnikov v okolju. Materialne možnosti tedanjega vrta niso bile primerljive z današnjimi, čeprav nenehno tarnamo, pa naj gre za prostore, opremo, da o igračah, vzgojnih sredstvih in knjigah sploh ne govorimo.

Ne glede na vse povedano je otrok tako takrat kot danes živel v vrtcu svoje življenje, življenje polno radosti, pa tudi žalosti, jeze in zamer, življenje, polno vrstnikov, pa tudi samote in osamljenosti, življenje, polno spodbud, aktivnosti, pa tudi dolgočasnosti in »praznega teka«. Drugače povedano, otrok se ne glede na vse zgoraj povedano v vrtcu pretežno igra sam, z vrstniki, z igračami in brez njih, v igralnici, na hodniku, na igrišču. Ne ostaja pa samo pri igri, ampak se postopno vključuje v vedno pestrejšo in številnejšo dejavnost: raja, poje, muzicira, riše, slika, oblikuje, gradi, spozna sebe, vrstnike in svoje okolje in se o tem vse pogosteje izraža in pogovarja. Te dejavnosti niso med seboj ločene, izolirane, ampak vedno bolj povezane. Življenjske situacije in neposredna

doživetja so najpogostejša izhodišča in jedro teh dejavnosti. Samo igrače ne zadovoljujejo otrok. Postopno se jim pridružujejo različna gradiva, orodja in predvsem knjiga, ki postaja njihova vse pogostejša spremljevalka, ki jih vodi v svet pisane besede, svet znanja.

Ne bi bilo pravično, če v tem kratkem zapisu ne bi povedali, da naš vrtec ni imel nikoli težav pri navezovanju stikov z različnimi dejavniki v ožjem in širšem okolju. Krajevne skupnosti so vrtec imele kar za svoj in tako je še danes. Od vrta sicer veliko pričakujejo, a vedno pomagajo, ko potrebuje njihovo pomoč, naj bo ta materialna ali drugačna.

Vrtec stopa v četrto desetletje hkrati optimistično, (pesimistično) in zmerno realistično – tak naj bo naš pogled v prihodnost. Izkušnje preteklih let učijo dvojce: nikoli ni tako hudo, da vzgojiteljice ne bi našle izhoda in vedno lahko vse težave premagajo v dialogu z odraslimi, vpletanimi v ta posel, otroci pa morajo živeti »svoj vsakdan« sproščeno, igrivo, vsebinsko bogato.

Pogosto se spomnim misli: »Na svetu je najtežje »gor spraviti« torej vzgojiti – poštenega in srečnega otroka.« In čigava naloga je to? Naloga staršev, vzgojiteljev v vrtcu, pozneje pa tudi učiteljev v šoli.

razmišljanja na rob obletnici L. – Z.

Dedek Mrav v VVZ Angelce Ocepek leta 1970

šolarji« naučili plavati, osvojili veččine na smučeh, kolesu, drsalkah, kotalkah.

● Skrb za dobro počutje in vzgojo otrok

Vrtec je vedno »otrok svojega časa«. Oblikujejo ga dosežki različnih strok, pričakovanja staršev, zahteve družbe in seveda materialne možnosti.

Kaj se je v tem pogledu zgodilo v teh tridesetih letih?!

Danes zveni skorajda nepojmljivo, če povemo, da strokovne literature ni bilo, ne domače ne tuje.

Stroka, znanje, je prihajalo v vrtec z znanjem in pripravljenostjo vzgojiteljic. Nikakršnih programov, ki bi bili konceptualna podlaga vzgojnega dela, ni bilo.

Pričakovanja staršev so bila nekako izpolnjena v trenutku, ko je bil otrok sprejet

Vrtec Angelce Ocepek ima enoti tudi v Novih Fužinah in na Selu (Fotografija: Borut Krajnc)

POSVETOVANJE O LOKALNI SAMOUPRAVI

(nadalj. s 1. strani)

ali naj bodo lokalne volitve, ko zdajšnjim skupščinam poteče mandat, ali naj se jim štiriletni mandat podaljša za kakšno leto, je domenična le ena stvar: občani naj bi na zborih v krajevnih skupnostih povedali, ali se strinjajo s predlogi za bodoče občine, ki jih bodo v imenu državnega zbora pripravili strokovnjaki. To skupaj s pripombami na omenjenih zborih občanov bo podlaga za organiziranje referendumov, na katerih bo prišlo do dokončnih odločitev. Vse drugo je še bolj ali manj v zraku, kajti druga obravnava zakona o lokalni samoupravi se bo (najbrž) začela šele v začetku decembra.

Mestna občina

Ko bo pri sprejemanju zakonodaje jasno kaj več, bo tudi v zvezi s tem, kako bo v Ljubljani, jasno več kot le to, da ji ne gre več podaljševati slovesa edinega mesta, v katerem živijo medvedje. Nina Jevšnik iz občinskega izvršnega sveta meni, da je zato akcija, ki jo je brez vednosti občin sprožil ljubljanski župan Jože Strgar, preuranjena. Na vprašanja, ki jih postavljajo občani, namreč preprosto še ni moč odgovoriti. Za zdaj so se občinska vodstva dogovorila, da bodo ustanovili strokovno skupino. Njena na-

loga bo pripraviti strokovne podlage za razprave občanov na zborih volivcev o tem, katera območja (krajevne skupnosti) naj bi poslej sestavljala mestno občino, katera bi postala samostojna občina, oziroma se priključila drugim občinam. V izvršnem svetu menijo, je poudarila Jevšnikova, da mora zakon vendarle predpisati minimalne pogoje za ustanovitev občine, še pomembneje pa je z zakonom dokaj natančno določiti, kako si bodo občine in republika delile stroške javne porabe.

Petra Zorka iz Novega Polja je zanimalo, kaj bo s krajevnimi skupnostmi po novem, vendar določenega odgovora ni dobil: lahko bodo ostale še naprej, lahko le v prehodnem obdobju, lahko jih ljudje tudi ukinejo (?), če bodo mislili, da so nekoristne. Še nekaj mnenj razpravljalcev: s preobrazbo lokalne samouprave ne kaže na vrat na nos hiteti, upoštevati je treba dozdajšnje pozitivne izkušnje delovanja krajevnih skupnosti, bodočim mestnim četrtim bo treba pustiti nekatere pristojnosti, volitve župana morajo biti neposredne. Ljudje morajo biti pred referendumom zares temeljito seznanjeni z vsemi možnostmi, čimprej bo treba sprejeti tudi zakon o Ljubljani kot slovenski prestolnici...

JM

TEDEN SLOVENSKE KARITAS

(nadaljevanje s 1. strani)

Karitas je hierarhično urejena organizacija: Slovenska Karitas skrbi za vso državo in ima stike na mednarodni ravni. Škofijska Karitas deluje na področju škofije in župnijska kot osnovna celica v župnijski skupnosti. Veliko ljudi meni, da sta Karitas (karitas lat. beseda, ki pomeni: človekoljubje, usmiljenje; ljubezen, miločina) in Rdeči križ podobni organizaciji in da se delo le podvaja. Moramo pa pripomniti: *Karitas ni samo preprosto organizacija za delitev življenjskih potrebščin ali denarja, temveč za prestavitev socialnega stanja kristjanov, župnij in sploh vseh ljudi dobre volje v tej družbi. Posledica tega je, da potrebuje sredstva, vendar ne samo za življenjske potrebščine in obleko, ampak tudi za opravljanje drugih nalog. Socialne stiske ljudi niso le denarne, za te že precej poskrbi država prek socialnih programov, mnoge druge stiske se začnejo ali pridejo do izraza šele po rešitvi denarnih. Karitas išče nove poti primerne pomoči, raziskuje vzroke osebnih stisk, obvešča in vzgaja ljudi (F. Kissling).*

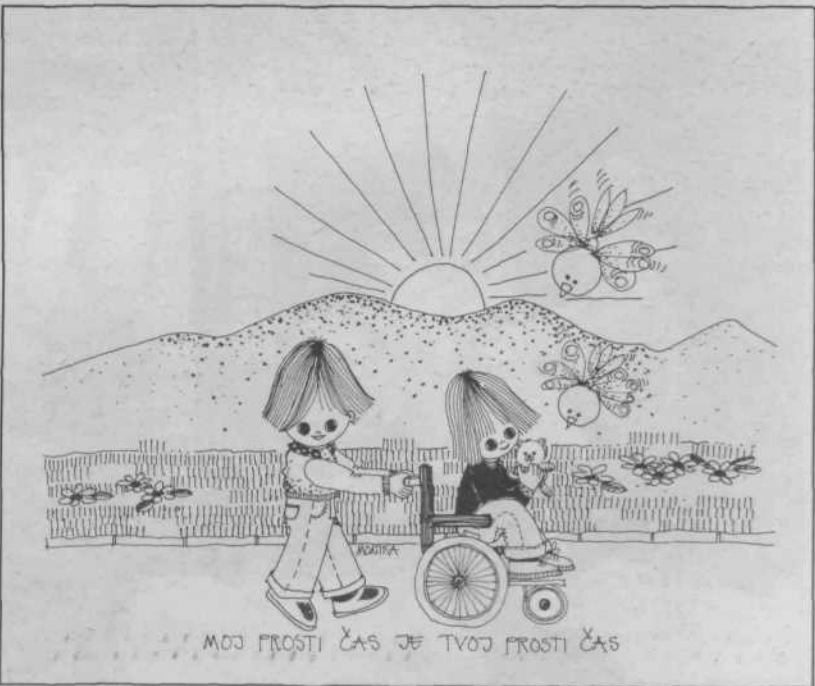
Karitas si prizadeva, da ljudje ne bi bili individualisti in živeli osamljeni, ampak da bi živeli v skupnosti. *Skupnost je prst, okolje, v katerem lahko vsak član raste, človeško in duhovno. Ljudi »nosi« in podpira v njihovi rasti in v njihovih temeljnih odločitvah. Skupnost je kraj ljubezni, delitve in praznovanja, kraj bolečine in rasti, kraj pripadnosti, kraj, kjer postopoma odkrijemo, da ni nevarno,*

če postanemo ranljivi, in da lahko podremo zaščitne ograje okrog svojih src; kraj, kjer vstajemo živimo skrivnost smrti in vstajenja, kjer smemo biti to, kar smo (Jean Vanier).

V ljubljanski nadškofiji se je do sedaj organiziralo 103 župnijskih Karitas. Karitativna zavest tudi v naši občini raste, vedno več ljudi je pripravljenih svoj prosti čas zastopati ponuditi osamljenim ali ljudem v stiski in deliti s potrebnimi ne samo, kar imajo od-

več, ampak to, kar imajo. Pomoči potrebni se lahko zglasijo na naslednjih ZK: Fužine: ob petkih med 17. in 18. uro, Kašelj-Zalog: sredi med 18.30 in 19.30, Kodeljevo: med 16. in 17., Moste: torek med 17. in 18.30, Polje: sredi med 17. in 18. in v Štepanja vas: sredi med 17. in 18. uro. V omenjenem času se izdaja predvsem hrana in obleka, v Štepanji vasi pa imajo klošarji možnost striženja in kovanja.

Mirko Kovač

MOJ PROSTI ČAS JE TVOJ PROSTI ČAS